

**TAITEIDEN TIEDEKUNNAN
JATKO-OPINTO-OPAS
2025-2027**

SISÄLTÖ

JATKO-OPISKELIJALLE	3
1. JATKOKOULUTUKSEN TAVOITTEET	4
1.1. Jatkokoulutuksen tavoitteet ja tutkinnon suorittaminen	4
1.2. Jatko-opintojen suorittamisoikeus ja suoritettavat tutkinnot	5
2. JATKO-OPISKELIJAKSI HAKEUTUMINEN	5
2.1. Hakeminen ja jatko-opinto-oikeuden myöntäminen	5
2.2. Ohjaus	7
2.3. Jatko-opintojen ohjaajien kelpoisuus	8
2.3. Jatko-opintosuunnitelma (JOPS)	8
3. JATKO-OPINTOJEN RAKENNE	8
3.1. Monografia	9
3.2. Artikkeliväitöskirja	9
3.3. Väitöskirjaan sisältyvä taiteellinen produktio	10
3.4. Tutkinnon muut opinnot (30 op)	10
4. VÄITÖSKIRJAAN LIITTYVÄT TARKASTUSMENETTELYT	11
4.1. Esitarkastusmenettely	11
4.2. Väitöskirjakäsikirjoituksen esitarkastuksen käynnistyminen	12
4.3. Väitöskirjatyöhön sisältyvän taiteellisen produktion esitarkastuksen käynnistyminen	13
4.4. Väitöskäsikirjoituksen esitarkastus	14
4.5. Taiteellisen produktion esitarkastus	15
4.6. Esitarkastajan rooli ja eettiset seikat	16
4.7. Väittelylupa ja vastaväittäjän nimeäminen	16
4.8. Väitöskirjan arvosteleminen, arvosanalautakunta ja väitöskirjan arvosteluasteikko	16
5. VÄITÖSKIRJAN JULKAISEMINEN	18
6. VÄITÖSTILAISUUS	19
7. VÄITÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN	19
7.1. Väitöskirjan esillepano	20
7.2. Väitöskirjaan sisältyvän taiteellisen produktion taltioinnin esillepano	20
8. VÄITÖSKARONKKA	20
9. TODISTUS TOHTORIN TUTKINNOSTA	20
10. SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET	20
11. OHJEITA VÄITTELIJÄLLE	21

JATKO-OPISKELIJALLE

Opinto-opas on tarkoitettu väitöskirjatutkijoille, joiden tavoitteena on suorittaa tohtorin tutkinto taiteiden tiedekunnassa. Opas sisältää tärkeitä ohjeita jatko-opintoja ohjaaville ja väitöstyön eri vaiheissa mukana oleville asiantuntijoille. Perehtymällä hyvin oppaaseen saa kattavan kuvan tiedekunnan jatko-opintojen vaatimuksista.

Tarkat ohjeet opinto-oikeuden hakemisesta ja muuta hyödyllistä tietoa on Lapin yliopiston tutkijakoulun sivuilla <https://ulapland.fi/tutkimus/tutkijakoulutus/>, joihin kannattaa tutustua jo hakuvaiheessa. Yliopiston yleisillä Opiskelijalle-sivuilla <https://ulapland.fi/opiskelijalle/> on jatko-opintoja tukevia yleisiä ohjeita muun muassa opetukseen ilmoittautumisesta, käyttäjätunnuksista ja opetusperiodeista.

Taiteiden tiedekuntaan väitöskirjantutkijaksi hakeudutaan valtakunnallisessa Opintopolku-järjestelmässä. Opinto-oikeutta hakiessa valitaan, hakeudutaanko tiedekunnan yleiseen tohtoriohjelmaan tai yliopiston yhteiseen monitieteiseen temaattiseen tohtoriohjelmaan *Arktisuus muuttuvassa maailmassa*. Molempiin ohjelmiin opinto-oikeus myönnetään taiteiden tiedekuntaan, joka myöntää aikanaan tohtorin tutkinnon. Arktisuus muuttuvassa maailmassa -ohjelman ajantasaiset opintosisällöt löytyvät tohtoriohjelman sivuilta www.ulapland.fi/arcticdp ja niistä voi tiedustella tutkijakoulusta.

Taiteiden tiedekunta on yksi taiteiden koulutusalan yliopistoyksiköistä Suomessa. Tiedekunnan tutkimuksessa keskitytään laaja-alaisesti muotoiluun, kuvataiteeseen ja mediaan. Väitöskirjatutkijat ovat osa tiedekunnan monitieteistä ja kansainvälisesti verkottunutta tutkijayhteisöä.

Taiteiden tiedekunnassa voi suorittaa taiteen tohtorin tai filosofian tohtorin tutkinnon seuraavilla taiteeseen ja muotoiluun liittyviltä aloilta:

- audiovisuaalinen mediakulttuuri
- graafinen suunnittelu
- kuvataidekasvatus
- muoti ja tekstiilisuunnittelu
- muotoilu
- palvelumuotoilu
- soveltava taide
- taidehistoria
- taiteen asiantuntijuus
- muu taideteollinen ala

Taiteiden tiedekunnan jatkokoulutuksella on aina tieteelliset tavoitteet. Lisäksi väitöskirja voi sisältää taiteellisen produktion. Tohtorin tutkintoa ei voi suorittaa pelkästään taiteellisin tavoittein.

Taiteen tohtorin tutkinnon suorittamisaika päätoimisena työnä on kolme vuotta.

Taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelijat noudattavat tiedekunnan opetussuunnitelmaa.

Taiteiden tiedekunnan yhteystiedot:

Postiosoite Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta, PL 122, 96101 Rovaniemi
 Käyntiosoite Yliopistonkatu 8, F-siipi
 Yleisneuvonta Hallintopäällikkö Susanna Vuorjoki (esitarkastajat, vastaväittäjät, väittelylupa)
 Opintopäällikkö Janette Tolppi (opinto-oikeus, valintaprosessi, ohjaajat, opinto-ohjaus)
 Hallintosihteeri Marjo Majava (väitöstilaisuuden järjestelyt, matkajärjestelyt)

Yhteystiedot etunimi.sukunimi@ulapland.fi

1. JATKOKOULUTUKSEN TAVOITTEET

1.1. Jatkokoulutuksen tavoitteet ja tutkinnon suorittaminen

Yliopistojen tutkinnoista 19.8.2004 annetussa asetuksessa (794/04, muut. 19.12.2013), säädetään yliopistoissa suoritettavista tieteellisistä ja taiteellisista jatkotutkinnoista. Asetuksessa todetaan:

”Jatkokoulutuksen tavoitteena on, että sen suorittanut on:

- 1) perehtynyt syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen;*
- 2) hankkinut valmiudet soveltaa itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;*
- 3) perehtynyt hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin;*
- 4) saavuttanut sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen;*
- 5) saavuttanut riittävän viestintä- ja kielitaidon ja muut valmiudet toimia työelämässä laajoissa ja vaativissa asiantuntija- ja kehitystehtävissä ja kansainvälisessä yhteistyössä.*

Taiteiden tohtorin tutkintoon johtavan jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

Taiteiden koulutuslallalla jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 2 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden ohella tai sijasta, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

Tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee:

- 1) suorittaa jatkokoulutuksen opinnot;*
- 2) osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä*
- 3) laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti tai antaa muut yliopiston määräämät julkiset opin- ja taidonnäytteet.”*

Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnassa tulee aina laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti. Tiedekunnassa ei voi jatkokoulutuksen suorittamiseksi väitöskirjan sijaan tehdä muita julkisia opin- tai taidonnäytteitä.

Yliopistolain (558/2009) 37 §:n mukaan:

”Tieteelliseen tai taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut:

- 1) soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon;*
- 2) soveltuvan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon; taikka*
- 3) soveltuvan ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin.*

Yliopisto voi edellyttää tieteelliseen tai taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin opiskelijaksi ottamansa henkilön suorittavan tarvittavan määrän täydentäviä opintoja koulutuksessa tarvittavien valmiuksien saavuttamiseksi.

Ammatilliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut:

- 1) soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon; taikka*
- 2) soveltuvan ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin.*

Kelpoisuudesta ammatilliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tässä pykälässä tarkoitettuihin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi myös henkilö, jolla yliopisto toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet.”

Taiteiden tiedekunnassa jatkokoulutuksen suorittamaan opiskelija

- 1) hallitsee syvällisesti oman koulutusalan sisällöt ja ymmärtää sen yhteiskunnallisen merkityksen,
- 2) osaa soveltaa itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa **TAI**
- 3) osaa soveltaa itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa ja sen lisäksi osaa luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä ja/tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä teoksia tai produktioita,
- 4) hallitsee hyvin oman alansa kehityksen, perusongelmat ja tutkimusmenetelmät,
- 5) tuntee yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen lähtökohdat, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen,
- 6) käyttää viestintä- ja kielitaitojaan monipuolisesti työelämässä laajoissa ja vaativissa asiantuntija- ja kehitystehtävissä sekä kansainvälisessä yhteistyössä.

Koulutus perustuu tutkimukseen ja taiteelliseen toimintaan sekä alan ammatillisiin käytäntöihin.

1.2. Jatko-opintojen suorittamisoikeus ja suoritettavat tutkinnot

Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnassa tieteellisen jatkokoulutuksen pohjana on soveltuvan koulutusalan ylempi korkeakoulututkinto, soveltuva ylempi ammattikorkeakoulututkinto tai soveltuva ulkomainen koulutus, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin. Jatkotutkinnon aihealueen tulee liittyä tiedekunnan tutkimusaloihin. Tarkemmat jatko-opiskelijoiden valintakriteerit löytyvät Opintopolusta.

Taiteiden tiedekunnan ensisijainen tehtävä on edistää taiteiden koulutusalan tutkimusta, taiteellista toimintaa ja yhteiskunnallista vuorovaikutusta sekä tukea taiteiden koulutusalan jatkokoulutusta. Pääsääntöisesti tiedekunnan jatko-opiskelijat suorittavat taiteen tohtorin tutkinnon. Poikkeuksellisesti henkilölle, joka on suorittanut suomalaisessa korkeakoulussa muun kuin taiteiden koulutusalan perustutkinnon tai ulkomaisessa korkeakoulussa suomalaista tutkintoa vastaavan tutkinnon, voidaan myöntää filosofian tohtorin tutkinnon suorittamisoikeus. Filosofian tohtorin (FT) tutkinto voidaan myöntää silloin, kun väitöskirja edustaa jotain muuta kuin tiedekunnan vastuulla olevaa pääainetta – tällöin kyse on joko vahvasti monitieteisestä tai tieteiden välisestä tutkimuksesta tai väitöskirjatutkijasta, jonka aiemman tutkinnon ala poikkeaa tiedekunnan pääaineista niin paljon, ettei tutkintoa voida myöntää mistään niistä edes täydentävien opintojen jälkeen.

Henkilölle, joka on suorittanut ulkomailla ylempää korkeakoulututkintoa vastaavan tutkinnon, voidaan myöntää oikeus jatkotutkinnon suorittamiseen edellyttäen, että hänellä katsotaan olevan riittävät edellytykset jatko-opintojen suorittamiseen, ja että tiedekunta voi osoittaa ohjaajan.

Jatko-opiskelijaksi hakevan on merkittävä Opintopolku-järjestelmään, minkä tutkinnon suorittamisoikeutta hän hakee. Jatko-koulutukseen ottaminen edellyttää, että tiedekunta toteaa suoritettujen tutkinnon antavan riittävät valmiudet taiteiden koulutusalan jatkokoulutukseen, ja että tiedekunta voi osoittaa ohjaajan.

2. JATKO-OPISKELIJAKSI HAKEUTUMINEN

2.1. Hakeminen ja jatko-opinto-oikeuden myöntäminen

Jatkotutkinnon suoritusoikeutta haetaan siltä tiedekunnalta, jonka tieteenalaan tutkimustyö pääasiassa kuuluu. Valinnan tavoitteena on saada tutkijanuralle ja muihin vaativiin asiantuntijatehtäviin soveltuvia kyvykkäitä, motivoituneita, tutkimustyöhön ja jatko-opiskeluun sitoutuneita opiskelijoita.

Valinnassa pyritään erityisesti arvioimaan hakijan tieteellistä ajattelutaitoa, kykyä hallita oman alan keskeisiä käsitteitä ja malleja sekä taitoa rajata ja ratkaista ongelmia. Tutkimuksen sisältäessä taiteellisen tuotannon valinnassa arvioidaan lisäksi taiteellista osaamista, taiteellisen prosessin dokumentointia sekä miten taiteellinen produktio liittyy tutkimuksen argumentaatioon.

Väitöskirjatutkijaksi yliopistoomme haetaan pääsääntöisesti kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä. Tarkat hakuajat ilmoitetaan yliopiston verkkosivuilla <https://ulapland.fi/opiskelijaksi/hakeminen-ja-opiskelijavalinta/hae-tohtorikoulutukseen/>. Jatko-opiskeluhakemus täytetään valtakunnallisessa Opintopolku-järjestelmässä. Myös liitteet toimitetaan hakujan puitteissa. Tarkemmat valintaperusteet ja hakuohjeet löytyvät edellä mainitusta Opintopolku-järjestelmästä.

Jatko-opintoihin hakeutuvan tulee olla ennen hakemuksen jättämistä yhteydessä tutkimusaihetta edustavaan professoriin neuvotellakseen tutkimusaiheesta ja -suunnitelmasta sekä muista jatko-opinnoista sen varmistamiseksi, että tiedekunnassa on ohjauksen edellyttämät resurssit, ja että tutkimusaihe linkittyy tiedekunnan toimintaan. Jatko-opiskelijan tulee myös mainita hakemuksessaan, keneen tiedekunnan professoreista hän ollut yhteydessä, jolloin voidaan alustavasti varmistaa perusta väitöskirjatyön ja jatko-opintojen ohjauksen edellytyksille hakemusten käsittelyn yhteydessä.

Yhteydenotot sähköpostitse etunimi.sukunimi@ulapland.fi)

professori Ashley Colley, Interaction Design, Human Computer Interaction
 professori Jaana Erkkilä-Hill, kuvataide, taiteilijapedagogiikka, taiteellinen tutkimus
 professori Mirja Hiltunen, kuvataidekasvatus
 professori Maria Huhmarniemi, kuvataidekasvatus, soveltava taide, arktinen taide, kestävyys
 professori Jonna Häkkinen, muotoilu, käyttäjäkokemus, ihminen-kone -vuorovaikutus
 professori Anniina Koivurova, taidehistoria, visuaalinen kulttuuri, taidepedagogiikka
 professori Satu Miettinen, palvelumuotoilu, sosiaalinen muotoilu, taideperustainen tutkimus
 apulaisprofessori Mari Mäkiranta, visuaalinen kulttuuri, mediatutkimus, taiteellinen tutkimus
 professori Heidi Pietarinen, taidelähtöiset menetelmät (Arts-Based Research), tekstiilitaide, tekstiilihistoria, bio-taide
 professori Leena Raappana-Luiro, graafinen suunnittelu, visuaalinen kulttuuri ja -viestintä, käytäntöperustainen tutkimus, kuvitus

Jatko-opinto-oikeuden myöntäminen

Hakujan päättymisen jälkeen tiedekunta laatii jatko-opintohakemuksista yhteenvedon, joka toimitetaan hakumateriaalin ohella tiedoksi ja lausunnoille tiedekunnan professoreille. Hakuasiakirjoihin liitettyä alustavalla tutkimussuunnitelmalla, sen laadulla ja sisällöllä, on keskeinen merkitys jatkokoulutukseen hyväksymisessä. Lausuntokierroksen jälkeen hakemukset käsitellään tiedekunnan johtoryhmässä. Samassa yhteydessä keskustellaan myös jatko-opiskelijalle määrättävissä ohjaajista. Johtoryhmän käsittelyn jälkeen dekaani tekee päätöksen opiskeluoikeuden ja suoritettavan tutkinnon myöntämisestä opintopäällikön valmistelusta.

Opiskeluoikeus alkaa hakuhetkestä riippuen joko 1. tammikuuta tai 1. elokuuta. Erityisestä syystä tohtorin tutkinnon suorittamisoikeus voidaan myöntää muunakin aikana. Syynä voi olla esimerkiksi merkittävä tutkimusrahoitus, joka edellyttää jatkotutkintoon vaadittavaa opinto-oikeutta.

Opinto-oikeutta ei myönnetä, jos hakija ei täytä valinnan ehtoja. Hylkäämissyynä voi olla myös ohjaus- tai rahoitusresurssien riittämättömyys tai tarjolla olevan asiantuntemuksen soveltumattomuus hakijan tutkimusaiheeseen.

Kaikille hakijoille ilmoitetaan valinnan tuloksista sähköpostitse ja Opintopolussa noin kuukauden kuluttua hakujan päättymisen jälkeen.

Väitöskirjatutkijaksi hyväksytyjen on vahvistettava jatko-opinto-oikeuden vastaanottaminen ilmoittautumalla yliopiston opiskelijaksi lukukauden alussa ilmoittautumisaikana. Ilmoittautumalla opiskelija saa taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelijastatuksen. Ilmoittautumatta jättäminen johtaa opiskelupaikan menettämiseen. Uusien opiskelijoiden tulee aina ilmoittautua läsnä olevaksi ensimmäisenä lukukautena, jollei erillistä lupaa ilmoittautua poissaolevaksi ole myönnetty. Lupaa ilmoittautua ensimmäisenä lukukautena poissaolevaksi haetaan tiedekunnan dekaanilta.

Mikäli jatko-opiskelija haluaa luopua jatko-opinto-oikeudestaan, hänen on tehtävä asiasta virallinen ilmoitus yliopiston opiskelupalveluihin. Tämän jälkeen jatko-opiskelijaksi voi hakea normaalin jatko-opintojen hakuprosessin kautta.

2.2. Ohjaus

Väitöskirjatutkijan tutkimukselle nimetään valintapäätöksen yhteydessä pääohjaaja, jolla on työsuhde tiedekuntaan. Lisäksi voidaan nimetä 1–2 muuta ohjaajaa, jotka voivat perustellusta syystä olla myös tiedekunnan ulkopuolelta. Nämä ohjaajat voidaan nimetä myös myöhemmässä vaiheessa, kun tiedossa on se, millaista ohjauksellista asiantuntemusta väitöskirjatutkimus vaatii. Tavoitteena on, että ohjaajien asiantuntemukset täydentävät toisiaan ja tukevat siten ohjausprosessia. Koska yliopiston temaattiseen tohtoriohjelmaan kuuluville väitöskirjatutkijoille voidaan asettaa myös tohtoriohjelman toimesta ohjaajia, otetaan ohjaajien kokonaisuus huomioon virallisia ohjaajia nimettäessä. Kaikilla väitöskirjatutkijoilla on suositeltavaa olla vähintään kaksi ohjaajaa.

Pääohjaajan/ohjaajien ja väitöskirjatutkijan välillä tehdään vastavuoroinen sitoumus (ohjaussopimus), jossa määritellään selkeät vastuut siitä, mihin pääohjaaja/ohjaajat ja väitöskirjatutkija ohjaussuhteessa sitoutuvat (www.ulapland.fi/ohjaussopimus). Ohjaussopimus laaditaan joko yhdellä sopimuksella tai kunkin ohjaajan kanssa erikseen. Jatko-opiskelija toimittaa ohjaussopimuksen paperisena tai sähköisenä tiedekunnan kansliaan hallinto-sihteerille arkistoitavaksi. Dekaanin nimeää kaikki edellä mainitut ohjaajat, jolloin ohjaussuhteista tulee virallisia.

Pääohjaajan tehtäviin kuuluu aina väitöskirjaan liittyvistä hallinnollisista prosesseista vastaaminen. Pääohjaaja ohjaa ja tukee väitöskirjatutkijan työskentelyä prosessin alusta väitöskirjan valmistumiseen ja tohtorin tutkintoon saakka. Mikäli pääohjaajan lisäksi nimetään toinen ohjaaja/ohjaajia, tiedekunnasta nimetty pääohjaaja toimii aina tukena jatko-opintojen suunnittelussa ja mahdollisten opintosuoritusten rekisteröijänä (ml. muualla suoritettujen opintojen korvaavuuksien käsittely). Pääohjaaja toimii myös jatko-opintojen loppuvaiheessa esitarkastajien esittäjänä ja väitöstilaisuuden kustoksena.

Cotutelle-sopimus voi mahdollistaa väitöstutkimuksen tekemisen samanaikaisesti Lapin yliopistoon ja ulkomaiseen yliopistoon. Tällaisissa väitöskirjatutkimuksissa tehdään erillinen yliopistojen välinen ohjaussopimus, jossa sovitaan tutkintoihin liittyvistä menettelytavoista, kuten ohjaajien vastuista sekä esitarkastukseen ja väitöskirjan arvosteluun liittyvistä menettelytavoista. Sopimus kaksoistutkinnosta tulisi tehdä heti opintojen alussa, kuitenkin viimeistään 1½ vuoden kuluessa opintojen aloittamisesta.

Väitöskirjatutkijalla on mahdollisuus pyytää dekaanilta ohjaajan vaihtamista tai roolien vaihtamista ohjaajien kesken, mikäli hänellä on selkeät perustelut ohjaussuhteen tai -roolien muutokselle. Myös ohjaajat voivat pyytää ohjaussuhteen purkamista tai -roolin vaihtamista, mikäli heillä on tähän selkeät perusteet. Näissä tapauksissa väitöskirjatutkija pyytää tiedekuntaa nimeämään tarvittaessa hänelle uuden pää- tai muun ohjaajan.

Pääohjaajan tehtävänä on

- huolehtia, että väitöskirjan ohjauksesta laaditaan ohjaussopimus, jossa määritellään pääohjaajan/ohjaajien ja jatko-opiskelijan vastuut, velvollisuudet ja sitoutuminen yhteistyösuhteeseen sekä mahdolliset muut huomioitavat asiat. Ohjaussopimus löytyy Lapin yliopiston tutkijakoulun verkkosivuilta <https://ulapland.fi/tutkimus/tutkijakoulutus/ohjeita-ja-suosituksia/>
- pyytää yhdessä jatko-opiskelijan kanssa tiedekuntaa nimeämään väitöskirjatyölle tarvittaessa toinen ohjaaja tai useampia ohjaajia
- neuvotella jatko-opiskelijan kanssa jatko-opintojen opintosuunnitelmasta, käsitellä jatko-opintojen mahdolliset korvaavuudet ja tarkistaa, että opintosuoritukset ovat tutkintovaatimusten mukaiset
- tarkistaa ennen esitarkastusesityksen puoltamista, että opiskelija on suorittanut muut tohtorin tutkintovaatimusten mukaiset opinnot
- tehdä esitys tiedekuntaneuvostolle arvosanalautakunnan asettamisesta ennen vastaväittäjän tai -väittäjien kutsumista
- tehdä esitys väitöskirjan ottamisesta Acta electronica Universitatis Lapponiensis -sarjaan ja/tai Acta Universitatis Lapponiensis -sarjaan

Väitöskirjan pääohjaajalla on jatko-opinnoissa keskeinen merkitys. Pääohjaajan tulee ohjata tieteellisen tutkimuksen tekemistä ja taiteellisen produktion yhteydessä vastaavasti taiteellisen produktion toteuttamista sekä ohjattava jatko-opintoja laajemminkin. Hyvään ohjauskäytäntöön kuuluu, että ohjaajat pitävät yhteyttä keskeisiin ja pääohjaajan aloitteesta sopivat keskinäisestä vastuunjaosta.

2.3. Jatko-opintojen ohjaajien kelpoisuus

Pääohjaajaksi voidaan määrätä tiedekuntaan työsuhteessa oleva professori, apulaisprofessori, dosentti tai tohtorin tutkinnon suorittanut henkilö, jolla on tieteellinen pätevyys ja perehtyneisyys kyseiseen tutkimusalaan sekä tarvittaessa myös taiteellinen pätevyys ja perehtyneisyys.

Työnohjaajia määrätään työn luonteesta riippuen tarpeellinen määrä pääohjaajan esityksestä. Toisena ohjaajana voi toimia tiedekunnan ulkopuolinen henkilö. Väitöskäsikirjoituksen ohjaajan tulee aina olla tohtorin tutkinnon suorittanut ja tutkimusalaan perehtynyt henkilö. Myös taiteellisen produktion ohjaajan tulee olla tohtorin tutkinnon suorittanut.

Dekaanin virallistama päätös pääohjaajasta ja muista ohjaajista edellyttää jatko-opiskelijan kirjallista suostumusta. Mahdollisessa myöhemmässä ohjaajien muutoksessa kuullaan ennen virallista päätöstä jatko-opiskelijaa ja nimettyjä ohjaajia.

2.4. Jatko-opintosuunnitelma (JOPS)

Jokaisen väitöskirjatutkijaksi hyväksytyn tulee laatia yhdessä pääohjaajan kanssa henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma (JOPS). JOPS:n tekeminen on pakollista. Prosessi toteutetaan jatko-opintoja aloittaville seuraavasti:

1. Väitöskirjatutkijaksi hakeutuva laatii alustavan JOPS:n osana jatko-opinto-oikeushakemustaan.
2. Hyväksymispäätöksen jälkeen väitöskirjatutkija on yhteydessä pääohjaajaansa, jonka kanssa hän laatii yhdessä tarkennetun JOPS:n. JOPS:ssa määritellään, kuinka opiskelija suorittaa opetussuunnitelmassa määrättyjä jatko-opintoja ja mahdollisia täydentäviä opintoja sekä miten hän vie omaa tutkimustyötään eteenpäin. JOPS:aan laaditaan myös aikataulu erilaisille opintosuoritteille sekä tarvittaessa rahoitushakusuunnitelma jatko-opintojen mahdollistamiseksi. JOPS:ssa pohditaan myös väitöskirjatutkijan oppimistavoitteita.

Väitöskirjatutkijat raportoivat opintojensa etenemisestä päivittämällä JOPS:nsa pääohjaajan kanssa vähintään joka vuosi syyskuun loppuun mennessä. Päivitettyyn JOPS:aan kirjataan jatko-opintojen seuraavan lukuvuoden suunnitelmat ja edellisten lukuvuosien toteumat. JOPS:ssa raportoidaan myös väitöskirjatutkijan etenemisestä.

JOPS-lomake löytyy yliopiston verkkosivuilta www.ulapland.fi/jops.

3. JATKO-OPINTOJEN RAKENNE

Taiteiden tiedekunnassa taiteen tohtorin tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä. Tutkinnossa väitöskirjan osuus on 180 opintopistettä ja muiden jatkokoulutusopintojen osuus on 30 opintopistettä.

Taiteiden tiedekunnassa väitöskirja on sen tekijän omaan itsenäiseen tutkimukseen perustuva, uutta tieteellistä tietoa sisältävä yhtenäinen esitys. Väitöskirjatyöllä on oltava taiteiden tiedekunnan koulutusalan tutkimuksellista arvoa ja relevanssia ja sen on annettava osoitus tekijän kyvystä tuottaa itsenäisesti uutta tutkimustietoa. Taiteen tohtorin tutkinnon suorittamisen tavoiteaika on kolme vuotta.

Väitöskirjan voi kirjoittaa suomeksi tai englanniksi tai tiedekunnan suostumuksella muulla kielellä. Väitöskirjan kirjoittajan on huolehdittava siitä, että käsikirjoituksen kieliasu on moitteeton.

Väitöskirja voi olla monografia tai artikkeliväitöskirja, joihin voi sisältyä taiteellinen produktio, max 60 op.

3.1. Monografia

Monografia on yhtenäinen ja itsenäinen kirjallinen tieteellinen työ. Se on yksin tekijänsä nimissä oleva tieteellinen työ, joka perustuu itsenäiseen tutkimustyöhön ja on aikaisemmin julkaisematon. Väitöskirjaprosessin aikana tekijä voi julkaista aihepiiriin liittyviä artikkeleita ja viitata niihin väitöskirjassaan. Monografiaväitöskirja on yleensä laajuudeltaan noin 200 sivua, fontti 12, riviväli 1,5, marginaalit 2,5 cm pois lukien liitteet.

Monografiaan sisältyvän erikseen arvioitavan taiteellisen produktion suhteellinen osuus kokonaisuudesta on enintään yksi kolmasosa eli 60 opintopistettä.

3.2. Artikkeliväitöskirja

Taiteiden tiedekunnan tieteellisessä jatkokoulutuksessa laadittava väitöskirja voidaan rakentaa artikkeliväitöskirjaksi. Tällöin väitöskirjana hyväksytään tiedekunnan riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistavaksi hyväksytyjä käsikirjoituksia sekä niistä laadittu yhteenveto.

Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa. Selvityksen väitöskirjatutkijan roolista kirjoittajana pitää sisältyä johdanto-osioon.

Artikkeliväitöskirjaan tulee liittyä tutkimustulosten kannalta riittävän laaja (50-70 sivua) johdanto-osa, jossa kyseiset artikkelit liitetään laaja-alaiseen, ongelmanasettelultaan yhtenäiseen ja tieteenalan kannalta relevanttiin tutkimukselliseen kokonaisuuteen ja josta ilmenevät opinnäytetyön tutkimusmenetelmät ja tulokset.

Artikkelien määrä ei itsessään ole ratkaiseva vaan niiden tieteellinen kontribuutio, joka ilmenee artikkeleista sekä johdanto-osasta. Kokonaismäärä on vähintään 3 korkeatasoista kansainvälistä tai kotimaista vertaisarvioitua artikkelia. Ainakin kahdessa tekijän on oltava ainoa tai ensimmäinen kirjoittaja. Artikkeleiden tulee olla julkaistuja tai julkaistuksi hyväksyttyjä jatko-opiskelijaksi hyväksymisen jälkeen sekä niiden tulee olla julkaistu tieteenalansa arvostetuissa julkaisuissa. Artikkelit katsotaan vanhentuneiksi, jos niiden julkaisemisesta on kulunut 10 vuotta tai enemmän. Osaksi artikkeliväitöskirjaa voidaan tiedekuntaneuvoston päätöksellä perustellusta syystä hyväksyä yksi yli 10 vuotta sitten julkaistu artikkeli.

Artikkeliväitöskirjan sisältäessä vertaisarvioitun taiteellisen produktion artikkelien kokonaismäärän tulee olla vähintään 2.

Kokonaisuuden arvioinnissa otetaan huomioon artikkelien julkaisufoorumi sekä se, kuinka hyvin artikkelit ja johdanto muodostavat tutkimuksellisen, syventävän kokonaisuuden.

Artikkeliväitöskirjan ollessa kyseessä pääohjaaja vastaa siitä, että artikkelit, niiden julkaisuajankohdat ja julkaisukanavat lupineen sekä väittelijän asema artikkeleissa ovat tiedekunnan vahvistamien kriteerien mukaiset. Pääohjaajan tehtävänä on esitarkastajia koskevan esityksen yhteydessä toimittaa tiedekunnan kansliaan tiedot edellä mainittujen vaatimusten toteutumisesta erillisenä liitteenä, joka sisällytetään tiedekuntaneuvoston esityslistalle.

Väitöskirjatutkijan tulee käyttää väitöskäsikirjoitus Turnitin-plagiaatintunnistusohjelmassa ja toimittaa siitä saatu raportti väitöskäsikirjoituksen yhteydessä pääohjaajalleen. Pääohjaaja tulkitsee raportin ja toimittaa sen esitarkastajia koskevan esityksen yhteydessä tiedekunnan hallintopäällikölle ja hallintosihteerille. Esitarkastusmenettelystä ja sitä koskevista tarvittavista tiedoista on kerrottu tarkemmin sivuilla 11-12. Turnitin-ohje <http://www.ulapland.fi/Turnitin>.

Artikkeliväitöskirjaan sisältyvän taiteellisen produktion suhteellinen osuus kokonaisuudesta on enintään yksi kolmasosa eli 60 opintopistettä.

3.3. Väitöskirjaan sisältyvä taiteellinen produktio

Väitöskirjaan voi sisältyä yksi tarkastettava taiteellinen produktio, jonka tulee liittyä olennaisesti väitöskirjatyöhön. Tavoitteena on, että taiteellisen produktion ja väitöskäsikirjoituksen esitarkastajina toimivat samat henkilöt. Taiteellisen produktion tarkastamisen ja väitöskäsikirjoituksen esitarkastuksen välissä voi olla ilman perusteltua syytä enintään kaksi vuotta. Lisätietoja taiteellisen produktion arvioinnista kohdassa 4.5.

Taiteellinen produktio voi olla mm. näyttely, muotoiltu tuote tai palvelu, opetusproduktio tai tuotantokonsepti. Väitöskirjaan hyväksyttävä taiteellinen produktio on esitettävä riittävän korkeatasoisessa esittämisfoorumissa. Esittämisfoorumina voi toimia kansallisesti tai kansainvälisesti tunnustettu merkittävä tila, jossa on kuratointi- tai kilpailukäytäntö. Esittämisfoorumina voi toimia myös muu taiteellisen produktion kannalta aika- tai paikkasidon- nainen tila tai paikka. Esittämisfoorumin järjestämisestä vastaa jatko-opiskelija. Taiteellisen produktion yhteydessä on mainittava, että kyseessä on väitöskirjaan liittyvä taiteellinen produktio.

Pääohjaaja vastaa siitä, että taiteellisen produktion esittämisfoorumi täyttää tiedekunnan edellyttämät vaatimukset ja lausuu asiasta esitarkastusesityksen yhteydessä.

Taiteellinen produktio on taltioitava ja siitä vastaa jatko-opiskelija. Taltioituun aineistoon tulee olla mahdollisuus perehtyä myös alkuperäisesityksen jälkeen ja se tulee olla nähtävissä väitöstilaisuuden yhteydessä.

3.4. Tutkinnon muut opinnot 30 op

Taiteen tohtorin tutkinto jakaantuu itse väitöskirjaan, jonka osuus on 180 opintopistettä ja tutkintoon kuuluviin muihin opintoihin, joiden osuus tutkinnosta on 30 opintopistettä. Tutkinnon muut opinnot koostuvat tutkimustyöhön menetelmällisiä perusteita antavista Yleisistä tutkijankoulutusopinnoista, pääainetta ja omaa tutkimus- alaa syventävistä tutkimusalueen opinnoista sekä opinto-ohjelmaan soveltuvista, omaa väitöskirjan aihepiiriä tukevista muista opinnoista. Tutkintoon voidaan sisällyttää myös tiedekunnan hyväksymiä tutkijakoulutuskursseja sekä ammatillisia erikoistumisopintoja. Näiden opintojen sisällyttämisestä keskustellaan tapauskohtaisesta tohtoriopintojen ohjaajan kanssa.

Opintoihin voidaan sisällyttää opetussuunnitelmassa ja opiskelijan henkilökohtaisessa jatko- opintosuunnitelmassa tarkemmin määrättävällä tavalla maisterin tutkinnon vähimmäislaajuuden ylittäviä tutkimustyötä tukevia opintoja, alan valtakunnallisissa jatkokoulutusohjelmissa ja ulkomailla suoritettuja opintoja, artikkeleita ja muita julkaisuja, konferensseissa pidettyjä esitelmiä, tutkimukseen perustuvaa opetustyötä ja muita tieteellistä toimintaa.

Tutkinnon muut opinnot 30 op

Tieteenalakohtaiseen tohtoriohjelmaan kuuluvat muut opinnot 30 op:

UTAT01000 Yleiset tutkijankoulutusopinnot 10 op (valintaan vähintään 10 op)

UTAT010001 Taiteiden tiedekunnan tarjoamat tutkimuskurssit 1-10 op

UTAT010002 Tutkijakoulun ja muiden tahojen tarjoamat tutkimuskurssit 1-10 op

UTAT02000 Tutkimusalueen opinnot 10 op (valitaan vähintään 10 op, joista pakollisena vähintään 2 op seminaareja)

UTAT02001 Johdantoseminaari tutkijaopintoihin 2 op

UTAT02002M Muotoilun tutkimuksen tutkimusseminaarit 2-10 op (vähintään 2 op) TAI

UTAT02002T Taiteiden koulutusalan tutkimusseminaarit 2-10 op (vähintään 2 op)

UTAT02003 Opetuskokemus omaan tutkimusaiheeseen liittyen 1-5 op

UTAT020004 Osallistuminen kotimaisiin tai kansainvälisiin seminaareihin, konferensseihin tai vastaaviin taidetapahtumiin 1-10 op

UTAT02005 Tutkimusorientoitunut työkokemus 1-5 op

UTAT02006 Tutkimusalueen muut opinnot 1-5

MTUT0025 Theories of Design 5 op

UTAT03000 Väitöskirjan aihepiiriä tukevat opinnot 10 op (*valitaan vähintään 10 op*)

UTAT03001 Väitöskirjan aihepiiriä tukevia muita opintoja 1-8 op
 TUTA03002 Kirjallisuuskatsaus väitöskirjan aihepiiristä 2-5 op
 MTUT0024 Muotoilun tutkimuskurssit ja työpajat 1-5 op
 TTUTU0024 Taiteellisen ja taideperustaiset tutkimuskurssit ja työpajat 1-5

Arktisuus muuttuvassa maailmassa -tohtoriohjelmaan kuuluvat muut opinnot 30 op

Arktisuus muuttuvassa maailmassa temaattiset opinnot 15 op

Core courses

TUKO1301 Introduction to Arctic research 5 cr.

TUKO1300 Research seminar 5 cr.

Elective courses

TUKO1295 Critical Arctic Studies 5 cr.

TUKO1296 International politics and indigenous peoples 5 cr.

UTAT02000 Tutkimusalueen opinnot väh. 8 op (*pakollisena vähintään 2 op seminaareja, joihin kuuluu opponointiseminaari*)

UTAT02001 Johdantoseminaari tutkijaopintoihin 2 op
 UTAT02002M Muotoilun tutkimuksen tutkimusseminaarit 2-10 op (**vähintään 2 op**) TAI
 UTAT02002T Taiteiden koulutusalan tutkimusseminaarit 2-10 op (**vähintään 2 op**)
 UTAT02003 Opetuskokemus omaan tutkimusaiheeseen liittyen 1-5 op
 UTAT020004 Osallistuminen kotimaisiin tai kansainvälisiin seminaareihin, konferensseihin tai vastaaviin taide-
 tapahtumiin 1-10 op
 UTAT02005 Tutkimusorientoitunut työkokemus 1-5 op
 UTAT02006 Tutkimusalueen muut opinnot 1-5
 MTUT0025 Theories of Design 5 op

UTAT03000 Väitöskirjan aihepiiriä tukevat opinnot väh. 7 op

UTAT03001 Väitöskirjan aihepiiriä tukevia muita opintoja 1-8 op
 TUTA03002 Kirjallisuuskatsaus väitöskirjan aihepiiristä 2-5 op
 MTUT0024 Muotoilun tutkimuskurssit ja työpajat 1-5 op
 TTUTU0024 Taiteellisen ja taideperustaiset tutkimuskurssit ja työpajat 1-5

Seminaariesitys ja opponointi

Taiteiden tiedekunnan pakollisiin UTAT02002M Muotoilun tutkimuksen tutkimusseminaarit 2-10 op (vähintään 2 op) tai UTAT02002T Taiteiden koulutusalan tutkimusseminaarit 2-10 op (vähintään 2 op) kuuluu seminaariesitys ja opponointi.

Opiskelijan tulee esitellä väitöskirjatyönsä taiteiden tiedekunnalle seminaarissa, jossa työ opponoidaan tiedekunnan sisäisen opponentin toimesta, ja jossa seminaariin osallistujilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä ja keskustella väitöskirjaan liittyen. Opponenttina voi toimia taiteiden tiedekunnan tohtorin tutkinnon suorittanut opetus- ja tutkimushenkilökunnan jäsen. Väitöskirjan tulee tässä vaiheessa olla esitarkastusvalmis, ja se tulee toimittaa etukäteen opponentille luettavaksi. Opiskelijan valmiuden suorittaa seminaariesitys määrittelee pääohjaaja ennen seminaariin kutsumista. Seminaari ja siinä tehty opponointi tulee olla suoritettuna ennen väitöskirjan lähettämistä esitarkastukseen. Suoritusmerkinnän antaa tiedekunnan pääohjaaja. (Hyväksytty/Hylätty)

4. VÄITÖSKIRJAAN LIITTYVÄT TARKASTUSMENETTELYT

4.1. Esitarkastusmenettely

Väitöskirjatutkijan on jättäessään väitöskirjakäsikirjoituksensa tai taiteellisen produktion tiedekunnan tarkastettavaksi oltava läsnä olevana opiskelijana kirjoilla yliopistossa.

Lapin yliopiston johtosäännön 7 §:n mukaan tiedekuntaneuvoston tehtävänä on määrätä väitöskirjojen ja lisensiaatintutkimusten esitarkastajat, tarkastajat ja vastaväittäjät, arvostella nämä opintosuoritukset ja pro gradu -tutkielmat tai vastaavat tarkastajien lausuntojen perusteella.

Taiteiden tiedekunnan tiedekuntaneuvoston nimeämiä esitarkastajia määrätään aina vähintään kaksi väitöskäsikirjoituksen ja taiteellisen produktion tarkastamiseen. Tavoitteena on, että väitöskäsikirjoituksen ja taiteellisen produktion esitarkastajina toimivat samat henkilöt. Esitarkastajien valinnassa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan sukupuolten välinen tasa-arvo.

Yleisenä käytäntönä on, että esitarkastaja on pääsääntöisesti yliopiston ulkopuolelta. Tiedekunnan dosentti, joka ei ole työsuhteessa yliopistoon, voidaan katsoa tiedekunnan ulkopuoliseksi. Esitarkastaja ei voi olla omasta tiedekunnasta.

Tohtorikoulutuksen kansainvälisyyttä suositaan. Näin ollen ulkomaisen asiantuntijan käyttö esitarkastajana on suositeltavaa. Ulkomaalaista esitarkastajaa käytettäessä pääohjaajan on esitystä tehdessään pidettävä huolta Lapin yliopistossa käytössä olevien kriteerien täyttymisestä. Toiseksi esitarkastajaksi suositellaan kotimaista akateemista asiantuntijaa.

Esitarkastajilla tulee olla ensisijaisesti professorin tai dosentin pätevyys ja tohtorin tutkinto sekä erityisasiantuntemusta väitöskirjan alueelta.

Väitöskirjan ohjaaja ei voi koskaan toimia esitarkastajana.

Hallintolain (434/2003) esteellisyysäännöksiä sovelletaan kaikessa yliopiston toiminnassa. Esteellisyysvaatimukset on huomioitava esitarkastuksessa. Esitarkastajien esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolaissa säädetään (434/2003, § 27–28). Esteellisuuden muodostaa esimerkiksi läheinen sukulaisuussuhde tai erittäin läheinen ystävyyssuhde. Lisäksi esteellisuuden katsotaan muodostuvan esimerkiksi tiiviit yhteistyöprojektit tai kilpahaku samaan tehtävään. Myös poleeminen suhde, josta tulee olla vahva näyttö, muodostaa esteellisyyden.

Esitarkastajana ei voi toimia henkilö, joka on väittelijään tai ohjaajaan tai johonkin muuhun asianomaiseen sellaisessa suhteessa, joka asettaa hänen puolueettomuutensa kyseenalaiseksi.

Esitarkastajana ei voi toimia

- henkilö, joka on kanssakirjoittajana jossakin väitöskirjan osajulkaisussa
- henkilö, jolla on käynnissä olevaa tai väitöskirjaprojektin aikaista tutkimusyhteistyötä väittelijän kanssa
- henkilö, jolla on läheistä tutkimustyötä väitöskirjatyön ohjaajan kanssa väitöskirjan tarkastusta edeltäneiden kolmen vuoden ajalta
- väittelijän sukulainen
- väittelijän tai ohjaajan lähiesihenkilö tai -alainen
- henkilö, jolla on väittelijän kanssa kilpahaku samaan tehtävään

Esteellisyys on aina henkilökohtainen suhde asiaan, ja esteellisyyttä arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten ko. asia ulkopuolisen tarkastelussa ilmenee. Hallintolain mukaan henkilön on otettava omasta aloitteestaan esille mahdollinen esteellisyytensä.

4.2. Väitöskäsikirjoituksen esitarkastusmenettelyn käynnistyminen

Väitöskirjatutkija vastaa työnsä sisällöstä. Esitarkastusprosessiin valmistauduttaessa pääohjaajan tehtävänä on vastata siitä, että väitöstyö on tasoltaan sellainen, että se voidaan jättää esitarkastukseen. Väitöskirjatutkija vastaa työn kieliasusta.

Kaikki taiteiden tiedekunnassa laaditut väitöskirjojen käsikirjoitukset tarkistetaan plagiaatintunnistusohjelmassa. Ohjelmaa käytetään tekstien alkuperäisyyden selvittämiseen. Väitöskirjatutkijan on käytettävä käsikirjoitus yliopiston käyttämässä plagiaatintunnistusohjelmassa ja toimitettava siitä raportti väitöskäsikirjoituksen yhteydessä pääohjaajalle ennen esitarkastuksen käynnistämistä. Pääohjaajan tehtävänä on tulkita raportti.

Jatko-opiskelija tulee esittää väitöskirjakäsikirjoituksensa tiedekunnan opponointiseminaarissa, jossa työ op-
ponoidaan. Seminaari arvostellaan hyväksytty/hylätty. Merkinän antaa pääohjaaja. Hyväksytysti suoritettun se-
minaarin jälkeen väitöstyö voidaan asettaa esitarkastukseen. Pääohjaaja ja väitöskirjatutkija keskustele-
vat esitarkastuksesta ja mahdollisista esitarkastajista, jotka eivät saa olla esteellisiä. Esteellisyydestä tarkemmin kohdassa
4.1.

Esitarkastusprosessi käynnistyy, kun pääohjaaja toimittaa väitöskäsikirjoituksen pdf-muodossa, esityksen esitar-
kastajista ja plagiaatintunnistusohjelman raportin tulkin tiedekunnan kansliaan esitarkastajien määräämistä
varten **kolme viikkoa ennen sitä tiedekuntaneuvoston kokousta, jossa esitarkastajat halutaan nimettävän.**
Pääohjaaja tekee päätöksen siitä, milloin väitöstyö on valmis esitarkastukseen. Pääohjaaja vastaa siitä, ettei hän
päästä keskeneräistä työtä eteenpäin.

Ennen esitarkastusprosessin käynnistämistä jatko-opiskelijan muiden tohtorin tutkintoon kuuluvien opintojen
tulee olla suoritettuina.

Pääohjaajan tehtävänä on esittää väitöskirjalle kaksi riippumatonta esitarkastajaa ja tiedustella esitarkastajien
suostumus tehtävään. Esitarkastusta valmistellessa tulee huomioida esteellisyysvaatimukset ja mahdollisuuk-
sien mukaan sukupuolten välinen tasa-arvo. Lopullisen päätöksen esitarkastajista tekee tiedekuntaneuvosto
pääohjaajan laatiman kirjallisen ehdotuksen perusteella.

Pääohjaajan kirjallinen esitarkastusta koskeva esitys toimitetaan tiedekunnan hallintopäällikölle ja hallintosih-
teerille. Esityksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- Väitöskirjan tekijä, väitöskirjan nimi ja muoto sekä tiedot ohjaajista
- Artikkeliväitöskirjan yhteydessä ohjaajan tulee antaa tiedot kaikista artikkeleista sekä artikkelien jufo-
luokituksista, julkaisujen ajankohdista, julkaisukanavista ja luvista sekä väittelijän asemasta artikkeleissa
(ainoa/ensimmäinen kirjoittaja)
- Väitöstyön sisältäessä taiteellisen produktion ohjaajan tulee antaa tiedot taiteellisen produktion esittä-
misfoorumista sekä siitä, miten se täyttää tiedekunnan edellyttämät kriteerit. Liitteenä tulee olla taiteel-
lisesta produktiosta saadut esitarkastuslausunnot.
- Tieto suoritettusta opponointiseminaarista
- Opintosuoritusote jatko-opiskelijan suorittamista tohtorin tutkintoon kuuluvista muista opinnoista
- Esitarkastajan nimi, oppiarvo, yhteistiedot (osoite ja sähköpostiosoite)
- Esitarkastajan esteettömyys
- Perustelut esitarkastajasta; miten esitarkastajan asiantuntemus liittyy väitöstyön
aiheeseen/tutkimusalueeseen
- Esitarkastajan CV tai bio

Ennen esitarkastajien määräämistä väitöskirjatutkijalle varataan tilaisuus antaa lausunto esitarkastajaehdokkai-
den mahdollisesta esteellisyydestä.

4.3. Väitöskirjatyöhön sisältyvän taiteellisen produktion esitarkastuksen käynnistäminen

Pääohjaaja vastaa siitä, että taiteellinen produktio on valmis esitarkastettavaksi, ja että esitarkastajat voidaan
asettaa.

Väitöskirjatyöhön sisältyvän taiteellisen produktion esitarkastus käynnistyy, kun pääohjaaja toimittaa taiteellisen
produktion tarkastusta varten väitöskirjatutkijan laatiman kirjallisen selvityksen (pdf-muodossa) taiteellisen pro-
duktion asemasta väitöstyössä tiedekunnan hallintopäällikölle ja hallintosihteerille viimeistään kolme viikkoa
ennen sitä tiedekuntaneuvoston kokousta, jossa esitarkastajat halutaan nimettävän (katso kohta 4.5.). Väitöskir-

jatutkijan kirjallisesta selvityksestä tulee käydä ilmi, mikä on väitöskirjan tutkimusosan ja taiteellisen produktion välinen sisällöllinen suhde sekä miten nämä kytkeytyvät toisiinsa. Selvityksen tulee olla laajuudeltaan 15-20 sivua. Selvityksen perusteella esitarkastajalla on mahdollisuus saada käsitys taiteellisen produktion asemasta väitöskirjassa suhteessa teoriaosuuteen.

Pääohjaajan tehtävänä on esittää taiteellisen produktion esitarkastajat, jotka toimivat myös väitöskirjan käsikirjoituksen esitarkastajina myöhemmin, sekä tiedustella heidän suostumuksensa tehtäviin. Lopullisen päätöksen esitarkastajista tekee tiedekuntaneuvosto pääohjaajan laatiman kirjallisen esityksen perusteella. Esitys toimitetaan tiedekunnan hallintopäällikölle ja sen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- Väitöskirjan tekijä, väitöskirjan nimi ja muoto sekä tiedot ohjaajista
- Esitarkastajan nimi, oppiarvo, yhteistiedot (osoite ja sähköpostiosoite)
- Esitarkastajan esteettömyys
- Perustelut esitarkastajan asiantuntijuudesta tehtävään
- Esitarkastajan sitoutuminen myös väitöskäsikirjoituksen esitarkastamiseen
- Esitarkastajan CV tai bio (pelkkä CV tai bio ei riitä perusteluksi)

Väitöskirjatutkijalle varataan tilaisuus esittää huomautuksensa esitetyistä esitarkastajista ennen tiedekuntaneuvoston päätöstä esitarkastajien valinnasta.

4.4. Väitöskäsikirjoituksen esitarkastus

Väitöskirjojen laadunvarmistuksen kannalta esitarkastajalla on suuri vastuu siitä, ettei keskeneräistä väitöstyötä päästetä väittelyvaiheeseen. Opiskelijan oikeusturvan kannalta on merkittävää, että väitöskirjan minimivaatimukset täyttyvät ennen väitöstilaisuutta.

Esitarkastuksen tehtävänä on huolehtia, että väitöskirjaksi tarkoitettu tutkimus täyttää tieteellisen tutkimuksen ja tekstin kriteerit. Esitarkastuksessa varmistetaan, että esitetty työ täyttää väitöskirjalle asetettavat laatuvaatimukset, ja että työn tieteellinen taso on riittävä.

Esitarkastajan tehtävänä on todeta lausunnossa selkeästi, täyttääkö väitöstyö väittelyluvan myöntämisen edellytykset tai esittääkö hän väittelyluvan epäämistä. Esitarkastuslausunto on aina perusteltava.

Esitarkastajan tehtävänä on laatia perusteellinen lausunto tarkastettavasta väitöskirjatyöstä, jossa esitarkastajan tulee arvioida seuraavia kohtia:

- Tieteellinen sekä mahdollisen taiteellisen produktion merkitys uuden tiedon tuottamiselle
- Aiheen ja tutkimusongelman uutuusarvo
- Työn teoreettinen ja mahdollisen taiteellisen produktion käsittely
- Aineiston kattavuus ja käsittely
- Tutkimuksessa käytetyt menetelmät
- Tulokset ja luotettavuus
- Johtopäätökset ja pohdinta
- Väitöstyön kokonaisuuden ja esitystavan toimivuus

Esitarkastuslausunto tulee päättää yhteenvedon koko tutkimustyön laadusta ja merkityksestä kyseessä olevalla tutkimusalalla. Yhteenvedon lopuksi esitarkastaja toteaa, puoltaako hän väittelyluvan myöntämistä. Esitarkastajalla on käytettävänä tiedekunnassa vahvistetut väitöskirjan arviointiperusteet (kiittäen hyväksytty, hyväksytty, hylätty), vaikka esitarkastajan tehtävänä ei ole antaa työlle arvosanaa.

Esitarkastaja voi esittää lausunnossaan muutosehdotuksia, mutta lausunto ei voi olla ehdollinen siten, että lausunnossa esitetyt muutosehdotukset ovat ehtona väittelyluvan myöntämiselle. Esitarkastaja voi esittämistään korjauksista huolimatta puoltaa väittelyluvan myöntämistä, mikäli korjausten tekeminen ei ole hänen mielestään väitöskirjan hyväksymisen edellytys.

Mikäli toinen tai molemmat esitarkastuslausunnot eivät ole puoltavia, palautuu työ ohjausprosessiin, jolloin ohjaajan vastuulla on käsitellä jatko-opiskelijan kanssa esitarkastajien palaute. Väitöskirjatutkijan tulee toimittaa pääohjaajalleen kirjallinen seloste siitä, miten hän on huomionnut esitarkastajien antaman palautteen. Pääohjaajan tehtävänä on tarkistaa, että esitarkastuslausunnot on huomioitu väitöskirjan viimeistelyssä. Pääohjaajan tehtävänä on lausua kirjallisesti esitarkastajien palautteen huomioimisesta tehdessään esityksen väitöstyön uudelleentarkastamisesta. Väitöskirjatutkija vastaa kuitenkin viime kädessä tutkimuksestaan ja väitöskirjan saamasta lopullisesta muodosta.

Esitarkastajan tulee antaa lausuntonsa pääsääntöisesti kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hän on saanut käsikirjoituksen luettavakseen.

Väitöskirjatutkijalle varataan tilaisuus antaa kirjallinen vastineensa esitarkastajien lausunnoista ennen kuin tiedekuntaneuvosto päättää väittelyluvasta.

4.5. Taiteellisen produktion esitarkastus

Taiteellisen produktion esitarkastajien tulee antaa lausunto kahden kuukauden kuluessa taiteellisen produktion esitarkastamisesta.

Esitarkastajien odotetaan tarkastelevan seuraavia kolmea toisiinsa liittyvää näkökulmaa:

- taiteellisen produktion suhde väitöskirjatutkijan tutkimusaiheeseen ja taiteellisen produktion merkitys tutkimusaiheen kannalta
- taiteellisen produktion alakohtaiset laadulliset ansiot
- esityksen konteksti

Taiteellisen produktion merkitys aiheen kannalta tarkoittaa taiteellisen produktion ja artikkelien/monografian kokonaisuuden suhdetta. *Taiteellisen produktion alakohtaiset laadulliset ansiot* tarkoitetaan taiteellisen produktion ansiota omassa tyylilajissaan ja toteutuksen teknistä tasoa. *Esityksen kontekstilla* tarkoitetaan sen julkaisupaikkaa ja esityksen synnyttämiä sosiaalisia, ammatillisia ja kulttuurisia keskusteluja. Työn julkaisupaikan tulee olla merkittävä tutkimustavoitteiden näkökulmasta.

Esitarkastus on vertaisarviointia, joka osaltaan kehittää taiteellisen tutkimuksen yhteisöä, sen käytänteitä ja instituutioita. Eräs esitarkastuksen tavoite on arvioida taiteellisen produktion kytkeytymistä alansa ajankohtaiseen kehitykseen ja sen vaikuttavuutta. Esitarkastuksessa on huomioitava, että tutkimuskontekstissa taide- ja muotoiluproduktiot usein kehittävät uusia ja kokeellisia muotoja ja käytäntöjä.

Esitarkastus tulee toteuttaa kriittisellä, mutta rakentavalla tavalla. Esitarkastuksen tarkoituksena on arvioida työtä ja sen vahvuuksia suunnitellun väitöskirjatyön kontekstissa. On tärkeää, että esitarkastaja syventyy työhön ja selvittää havaintonsa ja johtopäätöksensä selkeästi.

Otettuaan huomioon yllä mainitut seikat esitarkastajat toimittavat kirjalliset lausuntonsa, joissa he lausuvat taiteellisen produktion hyväksymisestä tai hylkäämisestä osaksi väitöskirjatyötä, taiteiden tiedekunnan kansliaan kahden kuukauden kuluessa produktion tarkastamisesta. Esitarkastuslausunnot toimitetaan tiedoksi väitöskirjantutkijalle ja ohjaajille. Mikäli molemmat tai toinen lausunnoista eivät ole puoltavia, taiteellinen produktio palautuu ohjausprosessiin, jolloin ohjaajien vastuulla on käsitellä jatko-opiskelijan kanssa esitarkastajien palaute. Pääohjaajan tehtävänä on lausua kirjallisesti esitarkastajien palautteen huomioimisesta tehdessään esityksen mahdollisesta taiteellisen produktion uudelleentarkastamisesta.

Väitöskirjatutkijalle varataan tilaisuus antaa kirjallinen vastineensa esitarkastajien lausunnoista.

4.6. Esitarkastajan rooli ja eettiset seikat

Ohjaajat voivat keskustella esitarkastajien kanssa väitöstyön sisällöstä ennen kuin työ lähetetään esitarkastukseen. Esitarkastajat ja väittelijä eivät saa olla yhteydessä keskenään esitarkastuksen aikana. Tiedekunta vastaa kaikesta tiedonkulusta väittelijän/ohjaajien ja esitarkastajien välillä. Tiedekunnan kanslia toimittaa esitarkastajalle väitöskäsikirjoituksen, mahdollisen taiteelliseen produktion liittyvän väittelijän kirjallisen selvityksen sekä esitarkastusta koskevan kirjeen liitteineen.

Esitarkastajan tulee lähettää lausuntonsa suoraan vain tiedekunnan kansliaan. Esitarkastajan voi olla yhteydessä tiedekunnan kansliaan mahdollisista kysymyksistä. Tiedekunnan kanslia neuvoo, kenen puoleen esitarkastaja voi kääntyä esim. selventääkseen kriteereitä ja arviointiprosessia. Jäävyssyistä ei tule kääntyä työtä ohjanneiden henkilöiden puoleen. Esitarkastuslausunnon sisältäessä erillisen liitteen korjaus- ja parannusehdotuksia, myös kyseinen liite toimitetaan tiedekunnan kansliaan, josta se toimitetaan väittelijälle ja pääohjaajalle. Esitarkastusprosessin aikana esitarkastajan tulee toimia ainoastaan tiedekunnan kanslian kanssa.

Esitarkastaja ei saa lähettää lausuntoa suoraan väittelijälle tai ohjaajille eikä keskustella tai neuvotella esitarkastusprosessin aikana lausunnon sisällöstä tai muista väitökseen liittyvistä asioista heidän kanssaan. Esitarkastajan on mainittava esitarkastuslausunnossaan, mikäli hän on ollut yhteydessä väittelijään tarkastusprosessin aikana. Esitarkastajan ei tule ottaa vastaan käsikirjoituksen muokattuja versioita tai muita käsikirjoitukseen liittyviä dokumentteja tai materiaaleja suoraan väittelijältä eikä hänen ohjaajaltaan vaan ainoastaan tiedekunnalta.

4.7. Väittelylupa ja vastaväittäjän nimeäminen

Tiedekuntaneuvosto tekee lopullisen päätöksen väittelyluvasta puoltavien esitarkastuslausuntojen pohjalta.

Kun väittelylupa on myönnetty, tiedekuntaneuvosto nimeää väitöskirjalle vastaväittäjän tai vastaväittäjät pääohjaajan esityksestä. Vastaväittäjän valintakriteerit ovat samat kuin esitarkastajien. Esitarkastaja voi toimia vastaväittäjänä. Ennen vastaväittäjän/vastaväittäjien nimeämistä väittelijälle varataan tilaisuus huomauttaa vastaväittäjäksi esitettävän mahdollisesta esteellisyydestä.

Kustoksena toimii lähtökohtaisesti väitöskirjan pääohjaaja, joka on yliopistoon työsuhteessa oleva koulutusalan/tieteenalan professori, emerita-/emeritus professori tai dosentti. Tiedekuntaneuvosto nimeää kustoksen yleensä samassa kokouksessa kuin vastaväittäjän/vastaväittäjät.

Väitöstilaisuuden ajankohdan ja paikan määrittämistä varten pääohjaaja ottaa yhteyttä väittelijään, kustokseen, vastaväittäjään/vastaväittäjiin ja hallintopäällikköön, minkä jälkeen tiedekuntaneuvosto päättää ajankohdasta ja paikasta. Väitöstilaisuudet järjestetään pääsääntöisesti Lapin yliopiston tiloissa, muu paikka tulee kyseeseen vain erikoistapauksessa. Salivarauksesta huolehtii tiedekunnan hallintosihteeri niissä tapauksissa, kun väittely tapahtuu yliopiston tiloissa. Muun paikan varaamisesta ja tarvittavissa järjestelyistä huolehtii väittelijä itse.

Väitöspäivän ajankohtaa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon yliopiston tutkijakoulun ohjeet, jotka liittyvät väitöskirjan julkaisemiseen. Ohjeiden mukaan väitöskirjan julkaisuprosessiin tulee varata vähintään kaksi kuukautta aikaa ennen väitöskirjan julkaisua. Väittelijän on oltava yhteydessä tutkijakouluun, joka mm. varaa väitöskirjalle taittajan. Väitöskirja on toimitettava taittajalle vähintään 7 viikkoa ennen väitöstä.

Tarkemmat ohjeet löytyvät yliopiston tutkijakoulun verkkosivuilta <https://ulapland.fi/tutkimus/tutkijakoulutus/ohjeita-ja-suosituksia/>.

4.8. Väitöskirjan arvosteleminen, arvosanalautakunta, väitöskirjan arvosteluasteikko

Väitöstilaisuuden jälkeen vastaväittäjän tulee antaa viimeistään kahden viikon kuluessa väitöstilaisuudesta tiedekuntaneuvostolle kirjallinen perusteltu lausunto väitöskirjan hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Jos vastaväittäjiä on useampia, he voivat antaa myös yhteisen lausunnon. Lausunnosta on käytävä ilmi, ehdottaako vastaväittäjä väitöskirjan hylkäämistä vai hyväksymistä sekä jälkimmäisessä tapauksessa ehdotus arvosanasta, mikäli arvosanalautakuntaa ei ole asetettu.

Väitöskirjan arvostelussa otetaan huomioon myös väittelijän puolustautuminen väitöstilaisuudessa.

Vastaväittäjän/vastaväittäjien kirjallinen lausunto toimitetaan väittelijälle heti sen/niiden saavuttua tiedekuntaan. Väittelijälle varataan tilaisuus vastineen antamiseen vastaväittäjän/vastaväittäjien lausunnosta/lausunnoista. Vastineen antamista varten väittelijällä on oikeus pyytää väitöskirjan arvostelun siirtämistä tiedekuntaneuvoston seuraavaan kokoukseen.

Tiedekuntaneuvosto voi asettaa pääohjaajan esityksestä väitöskirjan arvosanaehdotuksen tekemistä varten arvosanalautakunnan. **Arvosanalautakunta asetetaan ennen vastaväittäjien nimeämistä.** Arvosanalautakuntaan voidaan nimetä mm. vastaväittäjä/-väittäjät, kustos, pääohjaaja, oppiaineen professori sekä ulkopuolinen asiantuntija. Pääohjaaja voi osallistua arvostelulautakunnan kokoukseen väitöskirjasta tietoja antavana henkilönä, mutta ei kuitenkaan päätösvaltaisena jäsenenä. Ohjaajana hänen ei tule osallistua arvosanaehdotuksesta päättämiseen. Arvosanalautakunnan jäsenten tulee olla läsnä väitöstilaisuudessa.

Arvosanalautakunnan tehtävänä on arvioida vastaväittäjän lausuntoa ja arvosanaehdotusta ja todeta omassa lausunnossaan ja arvosanaehdotuksessaan, yhtyykö se vastaväittäjän lausuntoon ja arvosanaehdotukseen. Arvosanalautakunnan kirjallinen lausunto toimitetaan väittelijälle heti sen saavuttua tiedekuntaan. Väittelijälle varataan tilaisuus vastineen antamiseen arvosanalautakunnan lausunnosta. Vastineen antamista varten väittelijällä on oikeus pyytää väitöskirjan arvostelun siirtämistä tiedekuntaneuvoston seuraavaan kokoukseen.

Tiedekuntaneuvosto tekee lopullisen päätöksen väitöskirjan hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä hyväksyttävälle väitöskirjalle annettavasta arvosanasta.

Väitöskirjan arvosteluun tyytymätön voi pyytää kirjallisesti oikaisua tiedekuntaneuvostolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisupäätökseen tyytymätön voi hakea muutosta muutoksenhakulautakunnalta. 14 päivän kuluessa siitä, kun on saanut päätöksestä tiedon. Muutoksenhaku toimitetaan yliopiston kirjaamoon, kirjaamo(at)ulapland.fi.

Taiteiden tiedekunnan väitöskirjojen arvosteluasteikko

Taiteiden tiedekunnassa (tiedekuntaneuvoston 13.2.2025 tekemän päätöksen mukaisesti) väitöskirjasta annettavat arvosanat ovat: kiittäen hyväksytty, hyväksytty ja hylätty.

Kiittäen hyväksytty -arvosana annetaan vain erityisen korkeatasoisesta väitöskirjasta, jonka katsotaan kuuluvan alansa parhaimmistoon. Väitöskirjan arviointi tehdään väitöskirjan muodosta riippumatta aina koko väitöskirjan perusteella.

Väitöskirjan arvostelussa otetaan huomioon:

- Tieteellinen sekä mahdollisen taiteellisen produktion merkitys
- Aiheen ja tutkimusongelman uutuusarvo
- Työn teoreettinen ja mahdollisen taiteellisen produktion käsittely
- Aineiston kattavuus ja käsittely
- Tutkimuksessa käytetyt menetelmät
- Tulokset ja luotettavuus
- Johtopäätökset ja pohdinta
- Väitöstyön kokonaisuus ja esitystavan tarkoituksenmukaisuus
- Työn puolustaminen väitöstilaisuudessa

Väitöskirjasta annettava arvosana kiittäen hyväksytty edellyttää, että

- väitöskirja on tieteellisesti erityisen ansiokas ja sen mahdollisesti sisältämä taiteellinen produktio on erityisen korkeatasoista kaikkien keskeisten arviointikriteerien valossa kansainvälisesti vertailtuna
- tutkimus osoittaa kriittistä ja innovatiivista tutkimusotetta sekä erinomaista kykyä jäsentää teoreettisesti ja/tai taiteellisesti laajoja asia- ja ongelmakokonaisuuksia

- saavutetut tulokset ovat tutkimusalallaan poikkeuksellisen merkittäviä, väitöskirjan havainnot ja johtopäätökset ovat olennaisesti uusia. Mahdollisen tutkijaryhmän jäsenenä tekijän osuus tulee olla merkittävä ja selkeästi arvioitavissa
- artikkeliväitöskirjan artikkelit on julkaistu tasokkaissa alan tieteellisissä sarjoissa tai muissa vastaavissa vertaisarvioituissa teoksissa. Artikkeleista vähintään kaksi on julkaistu erityisen arvostetuilla julkaisufoorumeilla ja yksi arvostetulla julkaisufoorumilla
- väitöskirjan esitystapa on koreatasoinen ja omaperäinen eikä työn kieliasussa tai viittauskäytännössä ole huomautettavaa
- väitöskirjaa on puolustettu erinomaisesti väitöstilaisuudessa.

Väitöskirjasta annettava arvosana hyväksytty edellyttää, että

- väitöskirjan kysymyksenasettelu, teoriatausta ja teoreettinen viitekehys, metodologia sekä mahdollinen empiirinen aineisto osoittavat hyvää tutkimusalueen tuntemusta sekä eettisesti kestäviä periaatteita, väitöskirja muodostaa tieteellisesti hyvän kokonaisuuden ja sen mahdollisesti sisältämä taiteellinen produktio on korkeatasoinen kaikkien keskeisten arviointikriteerien valossa
- tutkimus osoittaa kriittistä ja innovatiivista tutkimusotetta sekä kykyä jäsentää teoreettisesti ja/tai taiteellisesti laajoja asia- ja ongelmakokonaisuuksia
- saavutetut tulokset tuottavat tutkimusalueen uutta tietoa, väitöskirjan havainnot ja johtopäätökset ovat uusia. Oman työn osuuden tutkimuksessa on oltava riittävä ja selvästi osoitettavissa
- artikkeliväitöskirjan artikkelit on julkaistu tasokkaissa alan konferenssijulkaisuissa, tieteellisissä sarjoissa tai muissa vastaavissa vertaisarvioituissa teoksissa. Ainakin kahdessa tekijän on oltava ainoa tai ensimmäinen kirjoittaja
- väitöskirjaa on puolustettu hyvin väitöstilaisuudessa.

Väitöskirjasta annettava arvosana hylätty edellyttää, että

Työssä on arviointikriteerien valossa useita huomattavia puutteita ilman riittävästi kompensoivia erityisansioita. Työ ei ole itsenäiseen tutkimukseen perustuva yhtenäinen esitys, joka tuottaa uutta tieteellistä tietoa, tai siinä on vakavia puutteita useammalla seuraavista osa-alueista: tavoitteen asettelu ja rajaukset ovat epäselvät; työllä ei ole selvää kontribuutiota; työn sekä teoreettisessa viitekehyksessä että empiriaosuudessa tai mahdollisessa taiteellisessa produktiossa on vakavia puutteita tai ongelmia; laatijan kriittinen analyysi puuttuu tai on erittäin vähäistä; työn keskeisten käsitteiden määrittelyissä ja/tai työn keskeisten valintojen perusteluissa esiintyy suuria puutteita tai ongelmia. Väitöskirjaa ei ole kyetty puolustamaan väitöstilaisuudessa.

Taiteellisesta produktiosta ei anneta erillistä arvosanaa vaan se arvioidaan osana väitöskirjakokonaisuutta siinä suhteessa kuin se on koko väitöskirjasta.

5. VÄITÖSKIRJAN JULKAISEMINEN

Väitöskirjat julkaistaan pääsääntöisesti sähköisinä, avoimina verkkojulkaisuina Acta electronica Universitatis Lapponiensis -sarjassa, jos julkaisijana on Lapin yliopisto. Julkaisualustana on Lapin yliopiston Lau-da julkaisuarkisto. Väitöstilaisuuden järjestämistä varten yliopisto teettää sähköisesti julkaistusta väitöskirjasta kuusi (6) kappaletta painettuja kopioita esillepanoon sekä väittelykappaleen väittelijälle, vastaväittäjälle/vastaväittäjille ja kustokselle. Väitöskirjan julkaiseminen sähköisenä on väittelijälle maksutonta, mutta halutessaan väittelijä voi teettää väitöskirjasta omalla kustannuksellaan lisää painettuja kopioita.

Tiedekunnan päätöksellä väitöskirjan voi erityisistä syistä (esim. väitöskirjan poikkeava esitystapa) julkaista myös tai pelkästään painettuna yliopiston sarjassa. Painatuskustannuksista tehdään siinä tapauksessa tiedekunnassa erillinen päätös. Tarkemmat ohjeet väitöskirjan julkaisemisesta yliopiston sarjassa löytyvät kirjaston verkkosivulta <https://libguides.luc.fi/vaitoskirja>.

Muiden kuin Lapin yliopiston kustantamista tai omakustanteena julkaistuista väitöskirjoista tulee väittelijän toimittaa hallintopäällikölle joko 15 painettua kappaletta tai sähköinen kopio ja 6 kpl painettuja kopiota viimeistään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta. Artikkeliväitöskirjaa on toimitettava yliopistolle samat määrät kuin monografiaväitöskirjaa. Ennen tiedekuntaan toimittamista väitöskirjan yhteenvedo-osa ja erilliset artikkelit tulee sidottaa yhteen tai koota sähköisesti yhteen tiedostoon. **Väittelijän on kaikissa tapauksissa varmistettava, että väitöskirja on valmis ja julkisesti saatavilla viimeistään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta.** Tiedekunta vastaa väitöskirjojen jakelusta esitarkastajille, vastaväittäjälle/vastaväittäjille, kustokselle, esitarkastajille ja yliopiston aulaan. Omakustanteena julkaistaessa on huolehdittava siitä, että väitöskirjaan tulee ISBN-tunnus. Tarkemmat ohjeet ISBN-tunnuksen hankkimisesta löytyvät kirjaston verkkosivuilta <https://libguides.luc.fi/vaitoskirja>.

6. VÄITÖSTILAISSUUS

Vastaväittäjän/vastaväittäjien tehtävänä on väitöstilaisuudessa tarkastaa väitöskirja suullisesti kiinnittäen huomiota väitöskirjan eri teemoihin. Vastaväittäjä esittää kysymyksiä ja kommentteja käsikirjoitukseen liittyen ja väittelijä puolustaa väitöstyötään. Jos vastaväittäjiä on useampia, voivat he sopia keskenään esiintymisjärjestyksestä ja työnjaosta sekä osallistua keskusteluun yhden vastaväittäjän esille ottamasta kysymyksestä. Väitöstilaisuus saa kokonaisuudessaan kestää enintään kuusi (6) tuntia.

Kustoksen tehtävänä on sekä avata että päättää väitöstilaisuus. Kustos johtaa puhetta jakaen puheenvuoroja ja valvoen, että väittelijä saa vastata välittömästi kuhunkin huomautukseen. Kustos pitää huolta, ettei käytetyissä puheenvuoroissa poiketa liikaa aiheesta. Mikäli tilaisuus kestää yli kaksi tuntia, kustoksen asiana on ilmoittaa virkistystauko. Kustos valvoo myös yleisökeskustelua. Kustos voi antaa tiedekunnalle lyhyen raportin väitöstilaisuuden kulusta. Tarkempia ohjeita väitöstilaisuuden kulusta voi lukea verkkosivuilta osoitteesta <https://ulapland.fi/tutkimus/tutkijakoulutus/ohjeita-ja-suosituksia/>

7. VÄITÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tiedekunta toimittaa yliopiston viestintäyksikköön otteen väitöstilaisuuden aikaa, vastaväittäjää/vastaväittäjiä ja kustosta koskevasta pöytäkirjasta heti, kun asia on tiedekunnassa päätetty. Lisäksi tiedekunnan hallintosihteeri lisää tiedon väitöksestä yliopiston verkkosivujen tapahtumakalenteriin. Yliopiston viestintäyksikkö vastaa väitöksestä tiedottamisesta tiedotusvälineille. Tätä varten väittelijä toimittaa vähintään kahta viikkoa ennen väitöstilaisuutta noin yhden A4:n pituisen tiedoteluonnoksen väitöskirjastaan yliopiston viestintäyksikköön. Viestintäyksikkö työstää luonnoksesta väitöstiedotteen yhteistyössä väittelijän kanssa. Katso tarkemmat ohjeet osoitteesta <https://ulapland.fi/tutkimus/tutkijakoulutus/ohjeita-ja-suosituksia/>.

Yliopiston viestintäyksikkö vastaa tiedotteen jakelusta tiedotusvälineille. Perusjakelu kattaa tärkeimmät Pohjois-Suomen ja valtakunnan mediat. Tutkimusaiheen mukaan tiedote lähetetään myös muille alakohtaisille medioille. Lisäksi väittelijä voi halutessaan itse esittää toiveita haluamistaan medioista. Tiedottamisen laajuus sovitaan yhteistyössä väittelijän kanssa. On suositeltavaa, että väitöskirjatutkija on myös oma-aloitteinen väitöksen tiedottamisessa ja hyödyntää omia mediasuhteitaan. Tällöin on kuitenkin tärkeää pyytää toimittajia noudattamaan Viestintäpalvelujen kanssa sovittua embargoa eli julkaisuajankohtaa; etukäteen sovittuja juttuja ei tulisi julkaista ennen kuin muut tiedotusvälineet ovat saaneet yliopiston viestintäyksikön lähettämän tiedotteen.

Toimitukset päättävät itsenäisesti uutisen julkistamisesta. Englannin kielisen tiedotteen jakelusta kansainväliselle medialle on aina sovittava erikseen. Tieteenalan kansainvälisiin julkaisusarjoihin tiedottamisesta vastaa väittelijä itse. Viestintäyksikkö auttaa ja neuvoa väittelijää mielellään niin toimittajien haastatteluihin kuin tiedotusvälineiden kanssa asioimiseen liittyvissä kysymyksissä. Väittelijän kannattaa varautua toimittajien mahdollisiin yhteydenottoihin jo ennen väitöstilaisuutta ja myös sen jälkeen. Yhteydenottoihin kannattaa varautua varsinkin silloin, kun tiedote lähetetään medialle. Viestintäyksikkö huolehtii väitöstiedottamisesta myös Lapin yliopiston verkkosivulle ja sosiaaliseen mediaan

7.1. Väitöskirjan esillepano

Sähköisesti julkaistun väitöskirjan virallinen esillepano tapahtuu yliopiston verkkosivujen etusivulla. Lisäksi **tiedekunta asettaa yhden painetun kopion sähköisesti julkaistusta väitöskirjasta kymmenen (10) päivää ennen väitöstilaisuutta julkisesti nähtäväksi yliopiston pääaulassa**. Painettuna julkaistun väitöskirjan esillepano tapahtuu ainoastaan yliopiston pääaulassa. Tiedekunta toimittaa painetun kopion väitöskirjasta myös vastaväittäjälle, kustokselle, väittelijälle, esitarkastajille ja ohjaajille.

Yliopiston sarjoissa julkaistujen väitöskirjojen tiedot ovat jo valmiiksi viestintäyksikön tiedossa. Muualla julkaisuista väitöskirjoista tiedekunta toimittaa yhden lehdistökappaleen viestintäyksikköön. Aiheesta kiinnostuneille toimittajille lehdistökappaleet toimittaa useimmiten väittelijä (tai muualla julkaistun väitöskirjan julkaisija)

Väitöskirja on julkistettava viimeistään kymmenen päivää ennen väitöstilaisuutta. Dekaanin voi erityisistä syistä lyhentää tätä aikaa.

7.2. Väitöskirjaan sisältyvän taiteellisen produktion taltioinnin esillepano

Väitöskirjan sisältäessä taiteellisen produktion on jatko-opiskelijan ilmoitettava viimeistään kymmenen päivää ennen väitöstilaisuutta, missä taiteellinen produktio tai niiden taltiointi on nähtävissä. Tieto toimitetaan tiedekunnan kansliaan sekä yliopiston tiedotukseen.

8. VÄITÖSKARONKKA

Väitöskaronkka on vanha akateeminen perinne. Karonkka on väitösprosessin päättäjäisjuhla, jonka väittelijä järjestää vastaväittäjän kunniaksi. Karonkassa väittelijällä on mahdollisuus kiittää ohjaajaansa ja tukijoitaan saamastaan avusta väitöskirjatyön eri vaiheissa. Usein karonkkaan kutsutaan akateemisen yhteisön lisäksi sukua ja ystäviä. Väittelijä voi pitää karonkan isolle tai pienelle kutsuvierasjoukolla oman harkintansa mukaan.

9. TODISTUS TOHTORIN TUTKINNOSTA

Todistusta tohtorin tutkinnosta haetaan Peppi-järjestelmässä kohdassa "Hae tutkintoa". **Ennen tutkintotodistuksen hakemista tulee varmistua, että opintorekisterissä on merkinnät kaikista opetussuunnitelman mukaisista opinnoista opintopisteineen. Mikäli merkinnöissä on puutteita, tulee väitöskirjatutkijan kääntyä pääohjaajansa puoleen merkintöjen saattamiseksi ajan tasalle. Tutkintotodistusta ei voida myöntää, ennen kuin kaikki opinnot on asianmukaisesti suoritettu.** Suoritusmerkinnät on hyvä tarkistaa vuosittain pääohjaajan kanssa käytävissä JOPS keskusteluissa.

Tohtoreille annetaan sähköinen tutkintotodistus, josta käy ilmi suoritettujen tutkinnon nimike, valmistumispäivä, tutkinnon laajuus, tutkintoon sisältyvät opinnot ja mahdolliset opintokokonaisuudet arvosanoineen, väitöskirjan nimi ja väitöskirjasta annettu arvosana. Todistus myönnetään dekaanin päätöksellä

10. SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

Tässä oppaassa esitetyt ohjeet ja määräykset opetussuunnitelmiseen astuvat voimaan 13.2.2025.

Jatko-opintonsa jo aloittaneilla jatko-opiskelijoilla on mahdollisuus valita, jatkavatko he vanhan opetussuunnitelman vaatimusten mukaan vai siirtyvätkö uusiin vaatimuksiin. 1.1.2025 aloittaneet jatko-opiskelijat suorittavat opintonsa uusien vaatimusten mukaan.

Tämän opinto-oppaan kaikki päivitettyt ohjeet koskien mm. väitöskirjan tarkastusmenettelyä, osallistumista tiedekunnan avoimeen jatko-opintoseminaariin ja plagiaatintunnistusta koskevat kaikkia jatko-opiskelijoita oppaan hyväksymisestä lähtien. Päivitetyt ohjeet koskevat myös muutosta, jonka mukaisesti väitöskirjaan voi sisältyä yksi tarkastettava taiteellinen produktio, jonka tulee liittyä olennaisesti väitöskirjatyöhön. Poikkeuksen tähän muodostavat sellaiset jo opintonsa aloittaneet jatko-opiskelijat, jotka ovat **ohjaajan arvion mukaan** edenneet

useamman taiteellisen osion tekemisessä. Tällöin jatko-opiskelijalla on oikeus saada sisällyttää kaikki taiteelliset osiot osaksi väitöskirjaa.”

11. OHJEITA VÄITTELJÄLLE

Lapin yliopiston tutkijakoulun verkkosivuilla on väitökseen valmistautumisesta, väitöstilaisuuteen pukeutumisesta ja väitöstilaisuuden kulusta. Lisäksi verkkosivuille on koottu tietoa haettavina olevista apurahoista.

<https://www.ulapland.fi/Tutkimus/Tutkijakoulutus>.

Taiteiden tiedekunnan jatko-opinto-opas,
käsitelty johtoryhmä 16.1.2025 ja hyväksytty tiedekuntaneuvosto 13.2.2025